

Došlo dne: - 4 - 12 - 2008

_____ kraj: _____ příloh: _____
_____ Kč katastr: _____

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl ve veřejném zasedání konaném dne 25. listopadu 2008 v senátě složeném z předsedy JUDr. Aleše Holíka a soudců JUDr. Pavla Peláka a Mgr. Romana Drahného o odvolání obžalovaných XXX roz. XXX, nar. XXX, administrativní pracovnice, trvale bytem XXX a XXX nar. XXX, trvale bytem XXX XXX, proti rozsudku Okresního soudu v Pardubicích ze dne 16. 6. 2008, č. j. 20T 31/2008 – 546, takto:

Z podnětu odvolání obou obžalovaných se napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. b), d) tr. řádu v celém rozsahu **zrušuje** a podle § 259 odst. 3 tr. řádu se **nově rozhoduje** tak, že obžalovaní XXX a XXX

se uznávají vinnými, že

v období od 15. 3. 2006 do 31. 5. 2006 XXX
objednatelem XXX v rozporu se smlouvou o dílo uzavřenou mezi XXX
XXX
nechali obžalovaní na základě ústního příkazu XXX
a zaměstnankyně společnosti XXX

pověřené správou majetku v daném areálu a oprávněnou osobou jednat za objednatele, do vyhloubeného výkopu na jimi určeném místě a dále do stávající betonové jámky v areálu uložit nejméně 4, 3 t oleje IPO 90, tzv. karbolky – nebezpečného odpadu ve smyslu ustanovení § 4 písm. a) zák. č. 185/2001 Sb. o odpadech, a tím porušili ustanovení § 12 odst. 1, 2 citovaného zákona, čímž došlo k poškození složek životního prostředí – půdy a vody a k ohrožení zdroje podzemní vody,

t e d y

úmyslně v rozporu s právními předpisy uložili nebezpečné odpady a tím poškodili životní prostředí,

č í m ž s p á c h a l i

trestný čin nakládání s nebezpečnými odpady podle § 181e odst. 1 tr. zákona ve znění účinném do 21. 6. 2006,

a o d s u z u j í s e

XXX

podle § 181e odst. 1 tr. zákona k trestu odnětí svobody **na sedm (7) měsíců.**

Podle § 58 odst. 1 tr. zákona se výkon uloženého trestu **podmíněně odkládá** a podle § 59 odst. 1 tr. zákona se obžalované stanoví **zkušební doba na jeden (1) rok.**

Podle § 53 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákona se obžalované dále ukládá **peněžitý trest ve výměře 40.000,- Kč.**

Pro případ, že by ve stanovené lhůtě nebyl peněžitý trest vykonán, se podle § 54 odst. 3 tr. zákona stanoví **náhradní trest odnětí svobody na tři (3) měsíce.**

XXX

podle § 181e odst. 1 tr. zákona k trestu odnětí svobody **na osm (8) měsíců.**

Podle § 58 odst. 1 tr. zákona se výkon uloženého trestu **podmíněně odkládá** a podle § 59 odst. 1 tr. zákona se obžalovanému stanoví **zkušební doba na jeden (1) rok a šest (6) měsíců.**

Podle § 53 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákona se obžalovanému dále ukládá **peněžitý trest ve výměře 60.000,- Kč.**

Pro případ, že by ve stanovené lhůtě nebyl peněžitý trest vykonán, se podle § 54 odst. 3 tr. zákona stanoví **náhradní trest odnětí svobody na čtyři (4) měsíce.**

Odůvodnění

Napadeným rozsudkem byli obžalovaní uznáni vinnými trestným činem nakládání s odpady podle § 181e odst. 1 tr. zákona. Obžalované XXX byl uložen za tento trestný čin trest odnětí svobody na sedm měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu jednoho roku, a dále peněžitý trest ve výměře 40.000, - Kč s náhradním trestem odnětí svobody na tři měsíce. Obžalovanému XXX byl uložen trest odnětí svobody na osm měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu jednoho roku a šesti měsíců, a dále peněžitý trest ve výměře 60.000, - Kč s náhradním trestem odnětí svobody na čtyři měsíce.

Podle skutkových zjištění okresního soudu se shora uvedeného trestného činu obžalovaní dopustili tím, že v období od 15. 3. 2006 do 31. 5. 2006 v Rosicích nad Labem XXX v rozporu se smlouvou o dílo uzavřenou mezi XXX

XXX, nechali obžalovaní formou ústního příkazu XXX a zaměstnankyně XXX, která byla pověřena správou majetku v daném areálu a byla osobou oprávněnou jednat za objednatele, do vyhloubeného výkopu na jimi určeném místě a dále do stávající betonové jímky v areálu uložit nejméně 50 m³ oleje IPO 90, tzv. karbolky – nebezpečného odpadu ve smyslu ustanovení § 4 písm. a) zák. č. 185/2001 Sb. o odpadech a tímto porušili ustanovení § 12 odst. 1, 2 citovaného zákona, čímž došlo k poškození složek životního prostředí – půda a voda a k ohrožení zdroje podzemní vody.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonné lhůtě odvolání oba obžalovaní do výroků o vině i trestu. Oba obžalovaní setrvali na svém tvrzení, že nikdy žádné osobě nedali pokyny k uložení odpadu do země. Podle obžalovaných přetrvává pochybnost, zda nebyl v zemi následně nalezen karbolový odpad z druhého kovového válce likvidovaného v jiné době, přičemž připomínají spory mezi XXX a obžalovanými s tím, že poškozená společnost mohla mít zájem účelově odvrátit svoji případnou vlastní odpovědnost za neekologickou likvidaci odpadu v areálu. XXX postupně uzavřela několik smluv s tím, že jejich podstatou byla především likvidace kovového materiálu. Podle obžalovaných nebylo vyvráceno tvrzení obžalovaného XXX, že on dával pokyn k odvozu náplně předmětného válce na skládku do Lodína, která je pro skladování těchto látek nesporně určena. Neobjasněnou zůstalo celkové množství likvidované látky, pochybnosti však přetrvávají i o jejím přesném chemickém složení. Údaje o množství látky se rozcházejí, uváděná hodnota 50 m³ by představovala cca 50 t, podle obžalovaného XXX však mohlo jít o množství 2 – 2,5 t a např. svědek XXX hovořil o množství okolo 5 t. I když okresní soud konstatoval existenci rozporů s tím, že v pochybnostech vycházel z hodnoty pro obžalované nejpříznivější, číselný údaj ve výroku rozsudku tomu neodpovídá.

Za chybný považují obžalovaní postup prvního soudu, pokud uvěřil svědkovi XXX, který měl možný motiv pro nepravdivé tvrzení s ohledem na případný vlastní chybný postup. Okresní soud se také nevypořádal s možností původu nalezeného karbolu z druhého již likvidovaného kovového válce, s nímž neměli obžalovaní nic společného. Svědek XXX zpochybnil účast obžalovaného XXX u ukládání karbolu do země, také přitom uvedl, že on osobně od obžalované XXX žádné pokyny nedostal. Původ a případná doba uložení odpadu do země nebyly spolehlivě zjištěny. Obžalovaní navrhli, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a poté, aby věc vrátil okresnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Obžalovaný XXX odvolání doplnil, když zpochybnil hodnocení důkazů okresním soudem, připomněl nevyjasněné okolnosti týkající se druhé nádoby s odpadem a rozhodně popřel, že by dával jiný pokyn než k odvezení odpadu na skládku do Lodína. Jako nevěrohodnou vyhodnotil výpověď svědka XXX, který nevysvětlil, proč o splnění údajného úkolu obžalované neinformoval a proč bez námitek provedl pokyn, který by byl zjevně protiprávní. Popisované jednání neoznámil ani svému nadřízenému a ozval se až v době, kdy vznikl spor mezi společnostmi obžalovaného a poškozenou XXX.

Podle § 254 odst. 1 tr. řádu, nezamítne-li nebo neodmítne-li odvolací soud odvolání podle § 253 tr. řádu, přezkoumá zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, odvolací soud přihlíží, jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání.

Podle § 254 odst. 2 tr. řádu, mají-li však vytýkané vady svůj původ v jiném výroku, než v tom, proti němuž bylo podáno odvolání, přezkoumá odvolací soud i správnost takového výroku, na který v odvolání napadený výrok navazuje, jestliže oprávněná osoba proti němu mohla podat odvolání.

Podle § 254 odst. 3 tr. řádu, jestliže oprávněná osoba podá odvolání proti výroku o vině, přezkoumá odvolací soud v návaznosti na vytýkané vady vždy i výrok o trestu, jakož i další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad, bez ohledu na to, zda bylo i proti těmto výrokům podáno odvolání.

Ve smyslu shora citovaných zákonných ustanovení odvolací soud přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku a správnost postupu řízení, které jeho vydání předcházelo. Dospěl poté k následujícím závěrům.

Napadený rozsudek vzešel z řízení, které proběhlo v souladu s trestním řádem a nebylo zatíženo podstatnými vadami. Okresní soud plně respektoval příslušná ustanovení tr. řádu zajišťující právo na obhajobu a ustanovení směřující k řádnému objasnění věci a realizaci jednotlivých důkazů. Odůvodnění rozsudku odpovídá ustanovení § 125 odst. 1 tr. řádu. Okresní soud svůj postup náležitě

vysvětlil a nelze mu vytknout, že by se dopustil nějaké nesprávnosti, např. že by některý důkaz nebo významnou okolnost pominul, že by některý důkaz hodnotil v rozporu s jeho obsahem, nebo že by z důkazů vyvodil skutečnosti, které z nich logicky nevyplývají. Krajský soud poukazuje na správnou argumentaci odůvodnění napadeného rozsudku a k námitkám podaných odvolání uvádí následující.

V dosavadním řízení byly podrobně vyslechnuty osoby, které se pohybovaly uvnitř areálu, a za nesporné lze pokládat zjištění, že podle písemné smlouvy se XXX, řízená obžalovaným XXX, zavázala kromě likvidace rozměrné kovové nádoby ekologicky zlikvidovat i karbolový odpad v této nádobě. Následně bylo zjištěno, že karbolový odpad byl na dvou místech v areálu uložen do země a z výpovědí svědků ze : XXX, kteří prováděli v areálu práce podle pokynů obžalované XXX, ale i z výpovědi vrátného areálu XXX, XXX okresní soud vyvodil přesvědčivé zjištění, že právě v uvedené době, kdy měla společnost obžalovaného XXX zajišťovat likvidaci uvedeného válce i s jeho nebezpečným obsahem v podobě karbolového oleje, došlo k uložení odpadů z této nádoby do země, což jednoznačně popsal jako svědek bagrista XXX, který později také tento odpad vyzvedl ze stejného místa, kam ho předtím uložil. Z uvedených výpovědí, včetně zmíněné výpovědi vrátného XXX, lze tedy pokládat za spolehlivě prokazané, že do země byl uložen právě odpad obsažený původně v nádobě, kterou se zavázal zlikvidovat obžalovaný XXX, XXX. Protože povinnost k likvidaci zmíněného odpadu dopadala podle smlouvy na společnost obžalovaného XXX, nebyl důvod k tomu, aby : XXX, nebo její pracovníci bez pokynů jiných osob rozhodovali o uložení tohoto odpadu. V tomto směru se jejich výpovědi jeví jako zcela logické a přesvědčivé.

Svědék XXX, vedoucí pracovní party, vypověděl, že pokyny dostal přímo od obžalovaných XXX, oba obžalovaní o ukládání odpadu do země věděli a každý z nich k tomu vydal určité pokyny.

Tvrzení obžalovaného XXX, že vydal jen pokyn k odvezení odpadu automobilem na příslušnou skládku a že nic nevěděl o ukládání odpadu do země, bylo přesvědčivě vyvráceno výpovědí svědků : XXX, kteří shodně vypověděli, že jen menší část odpadu se odvezla při jedné jízdě automobilem XXX, ale převážná větší část odpadu byla podle pokynů obžalovaných uložena do země.

Skutková zjištění vyvozená okresním soudem vyplývají z podrobného vyhodnocení provedených důkazů, závěry o tom, že pokyny k uložení odpadu do země vydali obžalovaní, okresní soud podrobně vysvětlil a zdůvodnil s odkazem na provedené dokazování a jednotlivé důkazy vyhodnotil logickým a přesvědčivým způsobem, jemuž nelze vytýkat žádné nedostatky. Podrobně se zabýval i vyhodnocením charakteru látky, která byla do země uložena, a na podkladě znaleckého zkoumání a odborných vyjádření správně vyložil, že se jednalo o nebezpečný odpad, jehož umístění do země je výslovně zakázáno a způsobuje

znečištění zeminy a podzemní vody. Podrobně také vysvětlil následky, které v konkrétním případě nastaly v podobě kontaminace půdy a vody a na podrobné odůvodnění těchto závěrů může odkázat i odvolací soud.

Ve vztahu k množství látky uložené do země však podle odvolacího soudu došlo k nesrovnalosti mezi zněním výroku rozsudku a jeho odůvodněním. Ve znaleckém posudku

na počátku roku 2000 bylo odhadnuto množství odpadu v nádrži na zhruba 50 t. V mezidobí prošel zmíněný areál různými změnami a ve smlouvě o dílo sjednané

šesti letech, bylo množství karbolového odpadu odhadnuto na zhruba 5,5 t. V odůvodnění rozsudku okresní soud připustil, že v současnosti nelze přesné množství této látky zjistit, a dále uvedl, že do výroku rozsudku pojal množství minimálně prokázané, jak bylo zachyceno ve smlouvě o dílo. Ve výroku se však objevil údaj o 50 m³ uvedené látky, tedy shodný, jako byl uveden v obžalobě.

S ohledem na tento rozpor přečetl odvolací soud u veřejného zasedání znovu text zmíněné smlouvy o dílo a na podkladě zmíněné listiny ve shodě s odůvodněním napadeného rozsudku považoval za nutné zrušit výrok o vině obžalovaných a popis skutku upravit tak, aby množství nebezpečného odpadu, s nímž bylo nakládáno, odpovídalo objemu uvedenému ve zmiňované smlouvě o dílo. Protože část tohoto odpadu v množství 1, 18 t byla prokazatelně odvezena nákladním automobilem na příslušnou skládku, odečetl odvolací soud od původního množství 5, 5 t část v objemu 1, 2 t a množství látky uložené do země stanovil na 4, 3 t. Takovýto objem by mohl odpovídat svědecké výpovědi bagristy pokud uváděl, že následně byl zakopaný odpad znovu vytěžen, ovšem tehdy již byl smíchán s hlínou zhruba v poměru 1 : 1 a při jeho odstranění bylo celkově vyvezeno 2 x po 30 sudech obsahujících 200 l znečištěné směsi, což by zhruba mohlo odpovídat původnímu množství okolo 6 000 l samotného odpadu.

Při novém rozhodování zároveň odvolací soud zjistil, že i když v době od spáchání činu nedošlo ke změně znaků skutkové podstaty trestného činu podle § 181e tr. zákona, ani ke změně trestní sazby stanovené na tento trestný čin, změnila se v mezidobí dikce názvu uvedeného ustanovení a posuzované jednání bylo označováno do 21. 6. 2006, kdy došlo k novelizaci zákonem č. 314/2006 Sb., jako trestný čin nakládání s nebezpečnými odpady. Ve smyslu ustanovení § 16 odst. 1 tr. zákona proto použil odvolací soud pro označení trestného činu znění zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán, když pozdější úprava je z hlediska možnosti trestního postihu prakticky shodná.

V napadeném rozsudku okresní soud jednání obžalovaných posoudil jako trestný čin spáchaný tím, že úmyslně v rozporu s právními předpisy uložili nebezpečné odpady a tím poškodili a ohrozili životní prostředí. Naplnění jednotlivých znaků skutkové podstaty okresní soud v odůvodnění rozsudku podrobně rozebral a vysvětlil a s jeho závěry lze s jedinou výhradou souhlasit. Jestliže však v důsledku jednání obžalovaných reálně došlo k poškození složek životního prostředí, čímž byl

naplněn znak „poškodili životní prostředí“, pak podle odvolacího soudu bylo nadbytečné uvádět do právní věty i to, že obžalovaní „ohrozili životní prostředí“, neboť poškození životního prostředí je následkem závažnějším, který v sobě již konzumuje pouhé ohrožení jako následek méně závažný. Při novém rozhodnutí proto odvolací soud právně posoudil jednání obžalovaných tak, že úmyslně v rozporu s právními předpisy uložili nebezpečné odpady a tím poškodili životní prostředí.

I při menším objemu do země uloženého nebezpečného odpadu se jednalo o množství několika tun, ze znaleckého posudku a provedeného průzkumu bylo zjištěno, že došlo k masové kontaminaci nebezpečnými látkami, jež si vyžádala rozsáhlá sanační opatření. Škodlivý následek na životním prostředí byl průkazně zjištěn provedeným hydrologickým průzkumem a s ohledem na jeho závažnost vykazuje jednání obžalovaných výrazný stupeň nebezpečnosti pro společnost, který je jednoznačně vyšší než nepatrný.

Po novém rozhodnutí o vině obžalovaných rozhodoval odvolací soud znovu i o uložení trestů a přitom dospěl k obdobným závěrům jako okresní soud v napadeném rozsudku. Protože bylo rozhodováno jen o odvolání obžalovaných, nemohl v novém rozhodnutí dojít ke zpřísnění dříve uložených trestů. S ohledem na množství nebezpečného odpadu uloženého do země, s ohledem na charakter a rozsah kontaminace, náročnost sanačních prací a hodnocení osob obžalovaných, považoval i odvolací soud za odpovídající mírnější ryze výchovné tresty odnětí svobody podmíněně odložené na kratší zkušební dobu doplněné citelnějším peněžitým trestem s přiměřeným náhradním trestem odnětí svobody. Protože za likvidaci odpadu byl prvořadě odpovědný obžalovaný XXX, uložil i odvolací soud tomuto obžalovanému tresty ve výměře o něco vyšší, než u obžalované XXX. Při stanovení konkrétní výměry trestu se přitom řídil obdobnými úvahami jako okresní soud, a proto uložil i shodné tresty.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

Nejvyšší státní zástupce a obžalovaný však mohou proti tomuto rozhodnutí podat **dovolání**. Obžalovaný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Dovolání se podává u okresního soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. Navrácení lhůty k podání dovolání není přípustné. Dovolání jen proti důvodům rozhodnutí není přípustné.

O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR v Brně.

V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 tr. řádu) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) nebo § 265b odst. 2 tr. řádu, o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obžalovaného.

Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Obžalovaný, který podal zcela bezvýsledné dovolání, je povinen státu nahradit náklady řízení o tomto návrhu ve výši 10.000, - Kč (§ 153 tr. řádu, § 3a odst. 1 vyhlášky č. 312/1995 Sb. ve znění pozdějších předpisů).

V Pardubicích dne 25. listopadu 2008

JUDr. Aleš Holík, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení
Pavla Josková